

Bağımsız değerlendirme deneyimimiz ve derginin bilimsel performansının arttırılmasına yönelik stratejilerimiz

Our peer-review practice and strategies to improve journal's scientific performance

Etki faktörü (IF, impact factor), bilimsel dergilerin, her ne kadar eleştiri ve tartışma konusu olsa da, mükemmel kalite ölçütü olarak kabul edilmektedir (1). Bununla birlikte, son yıllarda yeni göstergeler arasında Eigenfactor puanı (Eigenfactor Score, derginin genel değeri ölçütü), makale etki puanı (Article Influence Score) ve SJR indeksini de (SCImago journal rank, atıfların önemini de içinde bulunduran değerlendirme sistemi) belirtmek gerekir (2, 3). Dergimizin ilk IF ve Eigenfactor puanına göre sıralaması önceki sayıda duyurulmuştu (IF -89/95 ve Eigenfactor score -86/95) (4), SJR 2009 indeksimiz de 2007-2008 yıllarına göre %20 artarak tekrar 0.051'ye ulaştığını bildirmek isteriz (5).

Daha yeni alınan bu kalite ölçütlerinin (IF, Eigenfactor puanı) ve dolayısı ile dergimizin bilimsel performansının iyileştirilmesine yönelik yaklaşımlar arasında anahtar strateji tartışmasız, yayınlanan makalelerin kalitesinin yükseltilmesi olduğunu vurgulamak gerekir. Bunun da, kavramı 1000 yıl öncesine ve dergilerde uygulamaları 200 yıl öncesine dayanan "peer-review" sistemi ile mümkün olduğu kabul edilmektedir (6, 7). Modern tanımı ile "peer-review", bilimsel araştırmanın kalitesini ölçen bir sistemdir ve araştırmaların önemini, doğruluğunun ve orijinalliğinin dış bağımsız eksperler tarafından değerlendirilmesine dayanır.

Dergimizde, ilk yayın tarihi 2001 yılından itibaren çift-kör (hem hakem, hem yazar isimlerin körlenmesi) dış bağımsız değerlendirme/"peer-review" sistemi uygulanmaktadır. Dergimizde "peer-review" süreci 2 önemli aşamadan oluşmaktadır: 1) Bilimsel önemi yüksek makalelerin seçilmesine ve 2) Yayına uygun yazıların sunum kalitesinin arttırılmasına yönelik çalışmalardır. Her iki aşamada da hem hakemlerin (hakemlerimizin %90'nı editör kurul dışından, konusunda güncel yayınları olan uzmanlardır), hem editörlerin ve hem de istatistik danışmanlarının büyük sorumlulukları vardır. Hakem değerlendirmelerine dayanarak, editörlerin bilimsel açıdan etki yaratma potansiyeli taşıyan makalelerin yayına kabul kararı vermede, istatistiksel açılarından Tip I (alpha error) ve Tip II (beta error) hataların en düşük seviyede tutulması en önemli amaçlarımızdır.

Dergimizin bilimsel performansını arttırma ve "peer-review" uygulamalarını optimize etme çalışmalarının "kanıta-dayalı yayıncılık" prensipleri (8) çerçevesinde yürütülmesinin uygun olacağına inanıyoruz (9-12). Elimizde 2001'den bu yana biriken ve

sürekli yenilenen veri havuzunun analiz edilmesi, negatif ve pozitif yanlarının tespit edilmesi, gelecek için strateji belirlenmesinde yararlı olabilir. Editörlerimiz, dergi ve yayınevi ekipleri tarafından, dergimizin performans göstergeleri ile ilgili çeşitli araştırma soruları çerçevesinde bilimsel çalışmalar başlatılmıştır. Aynı yönde, hakemlerimizin makale değerlendirme görevlerini kolaylaştırmak ve netleştirmek amacı ile yeni değerlendirme rapor formuna, hakemlerin ve yazarların "peer-review" uygulamalarını hakkında görüşlerini yansıtan anketlerine, yakında çevrimiçi sisteminden ulaşılabilecektir.

Dergimizde "peer-review" uygulamalarına özgü yayın değerlendirme ve baskı süreçlerinde gecikme gibi bazı dezavantajları (7) asgari düzeye indirmek ve yayın sürecinin hızlandırılmasının sağlanması için editör kurul kararı ile hakem değerlendirme sürecinin 21 gün ile sınırlanması ve 2011'den itibaren yayın sayısını yılda 8'e çıkarılması uygun görülmüştür. Bununla beraber, dergimiz ve yayınevi girişimi ile, "Baskıdan önce çevrimiçi"/"Epub ahead of print" uygulamasının Ekim 2010'dan itibaren başlanması, orijinal araştırma yazılarımızın konu güncelliğini korumalarına katkıda bulunacaktır.

"Peer-review" uygulamalarımızda en önemli rolü oynayan tüm hakemlerimize değerli katkıları için tekrar teşekkür etmek istiyoruz. Hakemlerimizi ödüllendirmede maddi olanaklarımız olmamakla birlikte, bilimsel camiada tanınma, akademik ilerlemelerinde katkıları gibi faktörler ile beraber, Baş Editörümüz Prof. Dr. Bilgin Timuralp tarafından verilecek Elit Hakem plaketi uygulamasının memnuniyetle karşılanacağını ümit ediyoruz.

Gulmira Kudaiberdieva
Editör
Adana, Türkiye

Kaynaklar

1. Garfield E. The history and meaning of the journal impact factor. JAMA 2006; 295: 90-3.
2. Bergstrom C. Eigenfactor: measuring the value and prestige of scholarly journals. C&RL News 2007; 68: 314-6.
3. González-Pereira B, Guerrero-Bote VP, Moya-Anegón F. A new approach to the metric of journals' scientific prestige: The SJR indicator. Journal of Informetrics 2010; 4: 379-91.

4. Timuralp B. Our first impact factor (IF) 0.378, new supplement, scientific summer school and targets. *Anadolu Kardiyol Derg* 2010; 10: 297.
5. SCImago (2007) SJR–SCImago Journal & Country Rank. Available at: URL: <http://www.scimagojr.com/journalsearch.php?q=40304-&tip=sid&clean=0>. Accessed 24 September 2010.
6. Spier R. The history of the peer-review process. *Trends Biotechnol* 2002; 20: 357-8.
7. Robin ED, Burke CM. Peer review in medical journals. *Chest* 1987; 91; 252-7.
8. Tite L, Schroter S. Evidence- based publishing. *BMJ* 2006; 333: 366.
9. Zuccala A. The mathematical review system: does reviewer status play a role in the citation process? *Scientometrics* 2010; 84: 221-5.
10. Jefferson T, Wager E, Davidoff F. Measuring the quality of editorial peer review. *JAMA* 2002; 287: 2786-90.
11. Freda MC, Kearney MH, Baggs JG, Broome ME, Dougherty M. Peer reviewer training and editor support: results from an international survey of nursing peer reviewers. *J Prof Nurs* 2009; 25: 101-8.
12. Kliever MA, Freed KS, DeLong DM, Pickhardt PJ, Provenzale JM. Reviewing the reviewers: comparison of review quality and reviewer characteristics at the American Journal of Roentgenology. *AJR Am J Roentgenol* 2005; 184: 1731-5.